

William Braathen
Høymyrmarka 58
1391 Vollen

Asker, 20 januar 2017

Vedr. Høringsutkast pr. 20.10.2016

Forkrift X om rammeplan for barnehagenes innhold og oppgaver.

Synspunkter i forhold til kapittel 4 – Barnehagens digitale praksis.

Jeg har følgende to kommentarer til foreslått rammeplan, med hovedvekt på punkt nr 2:

1. I det digitale samfunnet, i den moderne tid hvor sort/hvitt overskrifter preger hverdagen, hvor det nesten ikke finnes noe filter eller harmoniserte standarder som forener og regulerer verdens ulike lovverk til en minste fellesnevner, - så ønsker man altså en mulighet til å trykke verdens grusomheter inn på netthinnen til små barn, og samtidig tro at dette kan veiledes og forklares.

Når det står beskrevet at "Barnehagen skal snakke med barna om prinsipper for digital dømmekraft" så har man selvfølgelig stor tiltro til barnehagens ansatte. Det skal man også ha, men jeg kan ikke skjønne hvordan barna skal ha dømmekraft til å avgjøre hva som er rett og galt. Og barna ser det de ser. Det første de ser blir referanse for alt annet. Som en digresjon - Microsofts Artificial Intelligence "teen girl" – Tay ble en Hitler-loving sex robot. Uten sammenligning for øvrig. - Nå tror sikkert du som leser at jeg som skriver dette er en snåling med mange rare vrangforestillinger, men slå det opp på google selv! Vitenskapen viser at det man dytter inn, er det man får ut. Og man skal nok ikke se bort i fra at smarte maskiner som hjelper brukerne om 10 år, også potensielt hjelper barnehagebarnet til å ta avgjørelser basert på det man har gjort til nå, kommer til å være problemstilling i neste høringsutkast. Da vil det handle om hvordan barn blir selvstendige. Vi er selvfølgelig enige i at mennesker, barn, er ufattelig mye mer avanserte enn maskiner, men prinsippet om hvordan man lærer maskiner er hentet fra mennesker.

Jeg har tre barn på 13, 16 og 19 år. Har dyp teknisk utdannelse innen mikroelektronikk. Har jobbet med elektronikkutvikling i Kongsberggruppen, har vært med å utvikle radio delen av forswarets feltradio, har jobbet med salg av komponenter til elektronikk bransjen i Norge i 20 år, har besøkt et stor antall Norske elektronikkbedrifter. Jeg jobber for øyeblikket som salgs- og markedsansvarlig i et hurtig voksende konsultentselskap som leverer høyteknologiske tjenester innen programmerbar elektronikk for romsonder og satellitter som skal til Sola, til Merkur, til en NASA rover som skal til Mars i 2020, til Jupiter, og jordobservasjons satellitter, til det nye norske jagerflyet F-35, til JSM missilet, til 3 av verdens ledende på ekstrem bredbånd, til seismikk og til industri. –og har en kone som har drevet privat familiebarnehage i vårt hjem siste 13 år, og hvor jeg i perioder har hatt hjemmekontor.

Mine barn er svært selvstendige, men det er fordi vi har gitt dem trygghet og stabile omgivelser med de verdier vi ønsker at de skal ha. Alle barn er forskjellige – noen svært forskjellige – erfart utfra de 30+ barn som har vært hos min kone (oss), daglig i familiebarnehagen igjennom 13 år fra yngstemann ble født. Jeg vil hevde at de fleste barn ikke er i stand til å være kritiske eller å ha riktig dømmekraft før de er oppe i skolealder. Barn tester grenser hele tiden for å finne ut hvor grensen går, og sånn skal det være, men det må settes en grense. Da er det fundamentalt viktig at de har fått trygghet og riktige verdier fra de er små. Det vil være deres referanse for resten av livet, som det var for den delen av vår generasjon som har opplevd krig. Se bare på barn som har vokst opp i krigsherjede land i dag.

2. Det digital samfunnet er her. Det er en del av hverdagen, og digitale medier er med fornuftig bruk ikke så veldig forskjellig fra det som stod i barnebøker for 50 år siden. Verden har endret seg, Barn lærer ikke lenger grunnleggende ferdigheter for å overleve, men hvordan de skal fungere godt i et tettpakket samfunn. Det er vel formålet med høringsutkastet. At vi har et samfunn som endrer seg fort, og at man skal tilpasse opplæringen. Utfordringen er at regelverket noen ganger fanges inn i en spiral av markedskrefter. Utviklingen går raskere og raskere, det finnes etter hvert utallige muligheter for fri tilgang til kunnskap. Hvor informasjon skal være tilgjengelig hvor som helst og når som helst. Det er muligheter som ikke var der i går, men som plutselig er der i dag. - Og som vi nok ikke kommer til å se de langsiktige konsekvensene av før om 10-20-40 år.

Dette gjelder også trådløst nettverk. Fordelene ved endeløs mobilitet og frihet trykkes til brystet av totalt uvitende forbrukere, mens forskningen på helsekonsekvensene kommer haltende etter. Selv om man vanligvis kan hevde at fakta dreper enhver diskusjon, så viser det seg at forskningsresultater på dette området har en gedigen utfordring med å reversere en prosess der markedskreftene med sine uendelige midler kan true underbemannede myndigheter eller deres utvalg til rett politisk innstilling, og hvor feil innstilling har en forankrende og kreftfremkallende effekt på resten av samfunnet. Dette gjelder i særdeleshet Norge. Vi er i verdenstoppen på trådløs tetthet, på verdenstoppen i naivitet og tillit til våre myndigheter, men utvalgene for folkehelseinstituttet har når man blir presset opp mot veggen av kritisk presse - innrømmet at vi kommer til å være siste nasjon til å innføre innstramming i lovgivning siden vi som et av verdens rikeste land ikke er villig til å bidra med forskningsmidler på området.

Flere og flere forskningsrapporter konkludere med at WiFi er helseskadelig. Og at konsekvensene av WiFi er enda verre hvis det er yngre barn. Det handler selvfølgelig om hvor nær man er senderen, men det er jo en sender i hver laptop, i hver pad, i hver telefon, i hver baby call og etter hvert i mange leker. Så kommer IoT bølgen... en av verden top 10 megatrender i 2017.

Barnehager har vært foruten WiFi til nå, og nå kommer skrekk resultatene fra forskningen. Prøv da for del ikke nå å innføre WiFi i barnehagene.

Det finnes MYE informasjon på dette området, og man bør virkelig være observant på at større og større del av de Europeiske land kaster ut Wifi fra skoler og barnehager. Se fakta:

<https://www.youtube.com/watch?v=tNnxlj0uAOs>
<http://ehtrust.org/key-issues/cell-phoneswireless/wifi-in-schools/>
<http://wifiinschools.org.uk/30.html>
<http://ehtrust.org/policy/international-policy-actions-on-wireless/>

Schools Worldwide Removing the WiFi/Taking Action

2016: Haifa, Israel : Haifa Mayor Yona Yahav(of Israel's 3rd largest city) ordered all schools to have wireless removed and replaced with wired connections. Read Krayot article . Hamodia article . Related Reshet TV Report Watch News Report with unofficial English translation Watch News Report on Supreme Court Case in Israel

2016 Lowell School, Washington DC: In the kindergarten wing, the Wi-Fi hotspots were removed and the teachers are given ethernet and adapters so that computers and class technology can be ethernet connected (corded) to reduce RF-EMF exposure.

2016 Italy: Turin Mayor Chiara Appendino laid out plans "to cut back on Wi-Fi in state schools and government buildings over concerns that radiation might damage people's health". Environmental Health Trust <http://ehtrust.org/> Read 7/2016 News Report [Turin could slash Wi-Fi over 'radiation' concerns](#)

2016: Onteora School District in New York State USA: District adopts "Best Practices with Wi-Fi Read the April 20, 2016 Meeting Minutes Page 2. "Turn off the device when not in use and at the end of each day. If device is to stay on, turn Wi-Fi off when not in use. Always place device on a solid surface. Viewing distance should be a minimum of 12 inches from the screen. Staff was asked by the Principals to post this in areas that contain computers and devices. They are reminding staff to follow it."

2016 Italy: Mayor of Borgofranco d'Ivrea (Italy) orders Wi-Fi to be turned off in schools . "Mayor Livio Tola told the town's high school and elementary school to return to using cables to connect to the internet after reading that the electromagnetic waves given off by wireless routers were especially harmful to young children." Read the newspaper article here. Read the News article here "Ivrea, The Mayor Removes Wi-Fi as it Could Be Dangerous".

2016: Rotokawa School New Zealand, implemented steps to minimize RF Exposure Children use ipads in flight mode on desk and parents may request that their child use an Ethernet cord. Children are taught about the health precautions as part of their cyber citizenship. 2016 : Istituto Comprensivo Alighieri- Diaz in Lecce Italy has banned wifi. Their two resolutions decided: a) to ban wifi in school and install a wired system for the use of internet and b) Reject the request of the local government (Municipality) to install an antenna on the school roof for the wireless signal providing for the "Wireless city" program. The resolution also asks the Municipality to install the antenna at a reasonable distance from school. Read the official resolutions number 1 here and Resolution 2 Here.

2016: The Piemonte Region has adopted a resolution to limit EMF exposure, to limit the use of wifi in schools and be considerate to the problem of EHS people. Read about it here.

2015: Ashland Public Schools, Mass (USA) : "Best Practices" to turn the WiFi off when not in use, Download Slides . Video of parent who initiated this . Video of school board member discussing the process. Read Magazine article on Ashland's Decision Here .

2016: Shearwater The Mullumbimby Steiner School I, Australia, 100% Wi-Fi Free School

2016: Yallingup Steiner School Australia , WiFi Free Classrooms 2016: Linuwel School , Australia ,WiFi in some classrooms, Can accommodate children with EHS.

2016: Cairns Hinterland Steiner School , Australia, WiFi Free Classrooms (may be available in other areas)

2016: Wild Cherry School, Australia , 100% Wi-Fi Free 2015: St. Cajetan School, Belgium: Wired Internet installed and wireless removed.

2015: Washington Waldorf School, Maryland, USA: Removed Wi-Fi Routers from Buildings, Ethernet installed. 2015: Freshwater Creek School, Australia, 100% Wi-Fi Free

2015: Lorient Novalis School, Australia, 100% Wi-Fi Free School Preschool to 12th grade. 2015: Cairns Hinterland School, Australia, WiFi Free Classrooms for EHS

2014: Acorn Hill School, Maryland: Wi-Fi Networks removed.

2014: Friends Community School: Wi-Fi turned off in wing for lower elementary school students. WiFi routers moved OUT of classrooms into hallways for older grades to reduce EMF exposure. Ethernet wires made available in classrooms for families who want children on corded (not wireless) computers. Environmental Health Trust <http://ehtrust.org/>

2014: DearCroft Montessori: Hardwired internet to younger grades, limited Wi-Fi Router exposure to older grades. 2014: Portland Waldorf School, Portland Oregon,USA, WiFi removed.

2014: Meeting House Montessori , Braintree Massachusetts, USA, WiFi replaced with ethernet.

2014: Ghent, Finland, Wi-fi banned from pre-schools and day care .

2014: UPPER Sturt Primary School, Australia. Read article. Read "No WIFI" LOW EMF School Policy.

2014: The St. Augustine School in Italy turned off Wifi and goes back to Wires. 2013 Winlaw Elementary School , B.C. Canada turned off WiFi.

2013 Te Horo Primary School New Zealand Replaced WIFI with cable-based internet. 2013 Kootenay Lakes District School Board BC (One school without Wi-Fi)

2013 Blaise-Cendrars High School , Switzerland. Teachers vote to remove WiFi.

2012 Kivioja primary school in Ylivieska Finland bans phones and minimizes Wireless.

2012: Halton Waldorf, in Burlington Vermont: Remaining free of Wireless Radiation

2011 City of Lakes Waldorf School, WiFi taken out. Minneapolis, Minnesota USA

2011 Aurora School in Ontario removed Wifi and replaced with hardwired.

2011 North Cariboo Christian School in Quesnel, B.C., removed Wi-fi .

2011 Pretty River Academy in Ontario no WiFi. 2011 Wayside Academy, Peterborough, Ontario no Wi Fi.

2010 Surrey, BC Roots and Wings Montessori removed Wi-Fi.

2010 Ontario St. Vincent Euphrasia elementary school: Parents voted to turn off Wi-Fi.

2009 HEROUVILLE-SAINT-CLAIR wi-fi networks removed .